

Prawa pracownika młodocianego

Młodocianym jest osoba, która ukończyła 16 lat a nie przekroczyła 18 lat (art. 190 § 1 kodeksu pracy)

Podstawowe warunki zatrudnienia młodocianego:

- ukończenie gimnazjum,
- przedstawienie zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego, że praca danego rodzaju nie zagraża ich zdrowiu.

Umowę w celu przygotowania zawodowego odbywanego w formie nauki zawodu zawiera pracodawca z młodocianym:

- w terminie przyjęcia kandydatów do zasadniczych szkół zawodowych,

Umowa powinna być zawarta z zachowaniem formy pisemnej i określać w szczególności:

- rodzaj przygotowania zawodowego,
- czas trwania i miejsce odbywania przygotowania zawodowego,
- sposób dokształcania teoretycznego,
- wysokość wynagrodzenia.

Rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem w celu przygotowania zawodowego dopuszczalne jest tylko w razie:

- niewypełniania przez młodocianego obowiązku wynikających z umowy o pracę lub obowiązku dokształcania się, pomimo stosowania wobec niego środków wychowawczych,
- ogłoszenia upadłości lub likwidacji pracodawcy,
- reorganizacji zakładu pracy uniemożliwiającej kontynuowanie przygotowania zawodowego,
- stwierdzenie nieprzydatności młodocianego do pracy, w zakresie której odbywa.
- okres wypowiedzenia umowy zawartej na czas nieokreślony / okres pracy poniżej 6 miesięcy – 2 tygodnie, okres pracy powyżej 6 miesięcy – 1 miesiąc/

Przy zawieraniu umów o pracę w celu przygotowania zawodowego zastosowanie mają przepisy kodeksu pracy dotyczące umów o pracę na czas nieokreślony. W sytuacji, gdy młodociany dokształcający się w zasadniczej szkole zawodowej nie otrzymał promocji do klasy wyższej lub jej nie ukończył można przedłużyć czas trwania nauki zawodu do 12 miesięcy w celu umożliwienia ukończenia nauki w szkole, w innych zaś uzasadnionych przypadkach - nie więcej jak o 6 miesięcy. Osoby, które przed ukończeniem nauki zawodu ukończyły pełnoletniość, kończą tę naukę na zasadach określonych dla młodocianych.

Nauka zawodu kończy się egzaminem.

Koszty pierwszego egzaminu pokrywa pracodawca, który może również pokryć koszty egzaminu poprawkowego.

Czas pracy

Dobowy wymiar czasu pracy młodocianego do 16 roku życia nie może przekraczać 6 godzin. Czas pracy młodocianego w wieku powyżej 16 lat nie może przekraczać 8 godzin na dobę. Do czasu pracy młodocianych wlicza się czas nauki. Wymiar i rozkład czasu pracy ustala pracodawca biorąc pod uwagę liczbę godzin oraz zakres zajęć szkolnych młodocianego. W chwili ukończenia 16 lat przypadających w ciągu roku szkolnego przyjmuje się, że dotychczasowa norma czasu pracy obowiązuje do końca roku szkolnego. Jeżeli dobowy wymiar czasu pracy jest dłuższy niż 4,5 godziny, młodocianemu przysługuje przerwa trwająca nieprzerwanie 30 minut wliczana do czasu pracy. Obowiązuje bezwzględny zakaz zatrudniania młodocianych w godzinach nadliczbowych, w porze nocnej oraz przy pracach wzbudzonych dla pracowników młodocianych.

Urlop

Młodociany uzyskuje prawo do urlopu wypoczynkowego z upływem:

- 6 miesięcy od rozpoczęcia pierwszej pracy w wymiarze 12 dni, 12 miesięcy - 26 dni.

W roku kalendarzowym, w którym młodociany kończy 18 lat, przysługuje mu prawo do 20 dni urlopu. W okresie ferii pracodawca jest zobowiązany do udzielenia pracownikowi młodocianemu urlopu.

Urlop zaliczkowy - kodeks pracy daje możliwość udzielenia urlopu zaliczkowego w okresie ferii szkolnych po złożeniu wniosku przez pracownika, gdy pracownik nie nabył jeszcze prawa do urlopu.

Urlop bezpłatny - na wniosek młodocianego ucznia szkoły dla pracujących, pracodawca zobowiązany jest udzielić urlopu w okresie ferii w wymiarze nie przekraczającym 2 miesięcy łącznie z urlopem wypoczynkowym.

Wynagrodzenie

Zasady wynagradzania młodocianych w okresie przygotowania zawodowego określa § 19 rozporządzenia w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania (Dz. U. Nr 60, z 1996 r. poz. 278 ze zmianami).

Szczególna ochrona zdrowia

Młodociany podlega badaniom lekarskim:

- przy przyjmowaniu do pracy - badania wstępne,
- w czasie zatrudnienia - badania okresowe i kontrolne.

Badania są przeprowadzane na koszt pracodawcy, w miarę możliwości w godzinach pracy, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia.

Pamiętaj! Jeżeli w czasie praktycznej nauki zawodu spotkasz się z trudnościami, masz wątpliwości czy Twój pracodawca postępuje prawidłowo - zawsze możesz skorzystać z porady Kierownika Szkolenia Praktycznego.

Podstawowe obowiązki uczniów i pracodawców w czasie odbywania praktycznej nauki zawodu

1. Młodociany zobowiązany jest w szczególności:

- dążyć do uzyskania jak najlepszych wyników w nauce, wypełniać systematycznie obowiązki dokształcania,
- przestrzegać czasu i porządku pracy ustalonego przez pracodawcę,
- przestrzegać przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów przeciwpożarowych,
- przestrzegać regulaminu pracy obowiązującego w zakładzie pracy,
- dbać o dobro zakładu pracy, chronić jego mienie oraz zachować w tajemnicy informacje, których ujawnienie mogłoby narazić pracodawcę na szkodę,
- przestrzegać w zakładzie pracy zasad współżycia społecznego,
- odnosić się z szacunkiem do przełożonego i przestrzegać zasad koleżeńskiej współpracy,

2. Obowiązki pracodawcy.

- zapewnia warunki materialne do realizacji praktycznej nauki zawodu, a w szczególności:
  - a) stanowiska szkoleniowe wyposażone w niezbędne urządzenia, sprzęt, narzędzia, materiały i dokumentację techniczną uwzględniające wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy,
  - b) pomieszczenia do przechowywania odzieży i obuwia roboczego oraz

środków ochrony indywidualnej oraz zaopatruje młodocianego w przewidziany na danym stanowisku sprzęt ochrony osobistej,

c) dostęp do urządzeń higieniczno-sanitarnych oraz pomieszczeń socjalno-bytowych,

- zapoznaje uczniów lub młodocianych z organizacją pracy, regulaminem pracy, w szczególności w zakresie przestrzegania porządku i dyscypliny pracy oraz z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy,
- nadzoruje przebieg praktycznej nauki zawodu,
- pracownik któremu powierzono praktycznej nauki zawodu powinien posiadać kwalifikacje pedagogiczne i zawodowe,
- zatrudnienie młodocianego odbywającego naukę zawodu jest dopuszczalne tylko przy pracach objętych programem praktycznej nauki zawodu,
- młodocianego nie wolno zatrudniać w godzinach nadliczbowych ani w porze nocnej,
- sporządza w razie wypadku podczas praktycznej nauki zawodu dokumentację wypadkową,
- powiadamia szkołę o naruszeniu przez ucznia regulaminu pracy,
- pracodawca zapewnia terminowe i prawidłowe wypłacanie wynagrodzeń,
- kieruje młodocianego na badanie lekarskie, zgodnie z przepisami i ponosi koszty z tym związane,
- umożliwia uczniom regularne uczęszczanie na naukę,
- pokrywa koszty egzaminu zawodowego zdawanego przez młodocianego w pierwszym wyznaczonym terminie,

Przepisy prawne

dotyczące organizacji nauki zawodu:

- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy (Dz.U. z 1998r. nr 21, poz.94 z późn.zm.) Zatrudnianie młodocianych (art. 190 – 206)
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572, z późn.zm.): m.in. w sprawie dofinansowania kosztów kształcenia młodocianych (art. 70 b).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania (Dz.U. Nr 60, poz.278, z późn.zm. w 2002r. Dz.U. Nr 197, poz.1663)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz.U. z 2010r., Nr 244, poz. 1626)
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2007r. w sprawie refundowania ze środków Funduszu Pracy wynagrodzeń wypłacanych młodocianym pracownikom (Dz.U. Nr 77). Umowy o refundację oraz podstawy prawne są dostępne na str. internetowej www.pomorska.ohp.pl
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 grudnia 1990 w sprawie wykazu prac wzbronionych młodocianym (Dz.U. z 1990r. Nr 85, poz. 500 z późn.zm.)
- Rozporządzenie ministra edukacji narodowej z dnia 23.12.2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz.U. z 2012r. Nr. 7)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach z dn. 07.02.2012r. (Dz. U. z 2012r., poz. 184)

Wymagane dokumenty u pracodawców

- umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego
- świadectwo z przygotowania zawodowego oraz świadectwo o ukończeniu kursu pedagogicznego dla opiekunów praktyk zawodowych,
- wykaz prac wzbronionych dla pracowników młodocianych
- wykaz prac dozwolonych dla pracowników młodocianych
- nowe podstawy programowe oraz przykładowe programy nauczania w określonym zawodzie można pobrać bezpłatnie w wersji elektronicznej ze strony:

www.koweziu.edu.pl

(przykładowe programy nauczania -> przedmiotowe kształcenie zawodowe)

Adres szkoły ZSP Malachin: www.malachin.szkolnictwo.pl

(Link – praktyki zawodowe, informacje ogólne)